

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Jana Rutsche v právní věci žalobce: **M. R.**, zastoupený JUDr. Lenkou Řehulovou, advokátkou se sídlem Jakubská 1, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, (do 31. 12. 2011 Magistrát města Brna), o přezkoumání rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru sociálních věcí ze dne 4. 5. 2011, č. j. MMB/0172381/2011, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2011, č. j. 57 A 84/2011 - 19,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 10. 2011, č. j. 57 A 84/2011 - 19, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností napadl stěžovatel v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, jímž bylo výrokem I. zrušeno, „pro nezákonnost“ rozhodnutí Magistrátu města Brna ze dne 4. 5. 2011 vydané v odvolacím řízení ve věci dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytného jednorázového výdaje, a výrokem II. rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Krajský soud při posouzení věci zjistil, že žalovaný správní orgán ve výroku svého rozhodnutí nepřesně specifikoval rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, jímž bylo rozhodnuto o nároku žalobce (chybné datum 27. 1. 2010), čímž dle jeho názoru podstatně porušil ustanovení o řízení podle § 76 odst. 1 písmeno c) s. ř. s. Z tohoto důvodu nebylo možno přezkoumat uvedené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, neboť z výroku rozhodnutí nelze porozumět, jak vlastně správní orgán ve věci rozhodl. Soud proto rozhodnutí žalovaného dle citovaného ustanovení s. ř. s. bez dalšího zrušil, aniž ve

věci nařizoval jednání. Výrok o nákladech řízení pak odůvodnil tím, že úspěšnému žalobci náklady řízení nevznikly.

Kasační stížnost podal žalobce (dále jen stěžovatel) z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písmena a), c) a d). Stěžovatel uvedl, že napadá oba výroky rozsudku krajského soudu, byť výrok I. je principálně správný, sama věc však byla chybně posouzena. Konkrétně pak stěžovatel namítal, že

- 1) soud nedostatečně označil ustanovení zákona dopadající na uvedený případ a neuvedl řádně, v čem spočívá porušení zákonných povinností ze strany žalovaného. Rozsudek je tedy dle jeho názoru nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s.].
- 2) věc byla nesprávně vrácena k dalšímu řízení žalovanému, kdy adresátem neměl být Magistrát města Brna, ale Krajský úřad Jihomoravského kraje [§ 103 odst. 1 písmeno a) s. ř. s.].
- 3) soud rozhodl ve věci bez jednání, čímž bylo porušeno ústavní právo stěžovatele na veřejné projednání žaloby a tudíž i na spravedlivý proces [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].
- 4) soud nepřezkoumal náklady řízení na straně stěžovatele a bez existence podkladů rozhodl o tom, že stěžovateli nárok na náhradu nákladů řízení nevznikl [§ 103 odst. 1 písmeno c) a d) s. ř. s.].

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Dříve, než Nejvyšší správní soud přistoupil k meritornímu posouzení uplatněných námitek, musel si posoudit otázku přípustnosti podané kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 2 s. ř. s. je totiž nepřipustná kasační stížnost, která směřuje jen proti důvodům rozhodnutí soudu. V daném případě bylo výrokem I. napadeného rozsudku zrušeno rozhodnutí žalovaného a s tímto výrokem byl stěžovatel srozuměn. Aplikace výše citovaného ustanovení § 104 odst. 2 s. ř. s. zde tedy zajisté připadala v úvahu, čehož si (dle textu kasační stížnosti) byl ostatně vědom i stěžovatel.

Nejvyšší správní soud však nakonec dospěl k závěru, že kasační stížnost je přípustná. Vycházel přitom ze své stabilní judikatury k této otázce, která bere v úvahu skutečnost, že ve správním soudnictví není rozhodováno o právu samém, ale pouze o zákonnosti rozhodnutí orgánů veřejné správy. Výroky rozsudků soudu tak mají v případě úspěchu žalobce pouze kasační povahu s tím, že závazný právní názor na spornou otázku je obsažen až v odůvodnění rozsudku. Je třeba proto vždy rozlišovat, zda uplatněná kasační stížnost směřuje skutečně jen do důvodů rozhodnutí soudu nebo brojí i proti právnímu názoru, jímž byl správní orgán pro další řízení zavázán. I formálně úspěšný žalobce, který dosáhl zrušení správního rozhodnutí, totiž může být fakticky neúspěšný, jestliže závazný právní názor soudu nevyhovuje námitkám, které v žalobním řízení uplatnil.

Tak tomu je i v projednávaném případě. Krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného z důvodu vady jeho výroku spočívající v nesprávné identifikaci prvoinstančního správního rozhodnutí, k níž přihlédl podle § 76 odst. 1 s. ř. s. z úřední povinnosti, žalobními námitkami uplatněnými stěžovatelem se proto nezabýval. Pro další řízení byl tedy

žalovaný de facto zavázán vydat nové rozhodnutí bez této vady, stěžovatelem nastolená otázka, který správní orgán by měl o jeho odvolání rozhodnout, explicitně řešena nebyla. Namítá-li nyní stěžovatel pod body 1 a zčásti i 2 (byť svůj názor zvláště v bodě 2 neformuluje zcela srozumitelně), že tato otázka bez ohledu na vadu vytykanou soudem posouzena být měla a mohla, případně že byla implicitně posouzena chybně, hodnotí Nejvyšší správní soud takovouto námitku jako námitku směřující do vysloveného závazného právního názoru, nikoliv pouze do důvodů rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud proto přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je zčásti důvodná. Za oprávněnou považuje především první z uplatněných námitek. Zde je nutno konstatovat, že výrok rozsudku krajského soudu je poněkud v rozporu s jeho odůvodněním a ani samo odůvodnění není ohledně aplikace příslušných ustanovení s. ř. s. zcela jednoznačné. Ve výroku rozsudku totiž krajský soud uvádí, že ruší rozhodnutí žalovaného „pro nezákonnost“, což je však pojem vyhrazený pro nesprávné právní posouzení věci, z odůvodnění, jež stojí na aplikaci ustanovení § 76 odst. 1 s. ř. s., je však zřejmé, že důvodem byly zjištěné „vady řízení“. Krajský soud přitom ve svém názoru dále kolísá mezi ustanovením písmene a), tedy nepřezkoumatelností rozhodnutí o odvolání, když dovozuje, že kvůli nepřesnému označení rozhodnutí prvoinstančního správního rozhodnutí z něj nelze porozumět, jak vlastně odvolací orgán ve věci rozhodl, a ustanovením písmene c), kdy tutéž vadu výroku podřazuje pod tzv. jiné vady řízení, které mohly mít vliv na zákonnost rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud však v projednávané věci žádný z výše uvedených názorů nesdílí. Krajský soud v obecné rovině správně dovodil, že k vadám výroku, které zakládají jeho nepřezkoumatelnost, přihlíží soud z úřední povinnosti a že takováto vada brání přezkoumání napadeného rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů. Stejně tak není pochyb o tom, že rozpor výroku rozhodnutí s jeho odůvodněním spadá doktrinálně do kategorie nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost a že takovouto nepřezkoumatelnost může způsobit i rozporná identifikace rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ve výroku a odůvodnění rozhodnutí odvolacího správního orgánu. Nejvyšší správní soud má však za to, že takto intenzivní vadou napadené správní rozhodnutí v projednávané věci netrpí. Je totiž třeba odlišit situaci, kdy lze mít skutečné pochyby o tom, jaké rozhodnutí bylo předmětem odvolacího správního řízení, od situace, která nastala i v projednávaném případě, kdy „nesprávná identifikace“ rozhodnutí je na úrovni zřejmých chyb a nesprávností ve smyslu § 70 správního řádu a v režimu zde uvedeném je i napravitelná.

V dané věci odvolací správní orgán ve výroku svého rozhodnutí jasně a srozumitelně uvedl, že odvolání podané stěžovatelem se zamítá a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně se potvrzuje. Při identifikaci tohoto rozhodnutí se však dopustil zřejmé nesprávnosti při přepisu data jeho vydání, kdy místo dne 27. 1. 2011 uvedl nepřesně 27. 1. 2010. Číslo jednací 470/2011/BBE již bylo napsáno správně. V odůvodnění pak toto rozhodnutí označil řádně jak datem, tak i číslem jednacím. Dle názoru Nejvyššího správního soudu tak reálné pochyby o tom, jaké rozhodnutí žalovaný v odvolacím řízení posuzoval, vůbec nemohly vzniknout, ostatně z obsahu žaloby je zřejmé, že je neměl ani stěžovatel. Rozhodnutí žalovaného proto nelze považovat za nepřezkoumatelné podle § 76

odst. 1 písmeno a) s. ř. s., ani zatížené jinou vadou řízení podle § 76 odst. 1 písmeno c) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že rozhodnutí žalovaného netrpí vadou podle § 76 odst. 1 s. ř. s. a krajský soud proto pochybil, pokud nepřezkoumal toto rozhodnutí v mezích žalobních bodů uplatněných stěžovatelem v jeho žalobě. Tím byl naplněn důvod kasační stížnosti podle ustanovení § 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s., neboť napadený rozsudek krajského soudu sice není nepřezkoumatelný, jak stěžovatel dovozuje, je však zatížen tzv. jinou vadou řízení, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud naproti tomu nepřisvědčil dalším dvěma námitkám uplatněným stěžovatelem, který tvrdil, že soud nesprávně určil žalovaný správní orgán a také mu upřel právo na veřejné projednání věci.

Podle § 69 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. V dané věci není sporu o tom, že v posledním stupni vydal rozhodnutí Magistrát města Brna a tento správní orgán tedy měl v době rozhodnutí krajského soudu pasivní procesní legitimaci bez ohledu na to, jak by byla na základě žaloby stěžovatele posouzena v přezkumném soudním řízení otázka jeho kompetence. Pokud by totiž soud dospěl k závěru, že žalovaný příslušným k vydání rozhodnutí o odvolání nebyl, bylo by to důvodem ke zrušení jeho rozhodnutí či dokonce vyslovení jeho nicotnosti, nikoliv k přenesení pasivní procesní legitimace na jiný subjekt. Krajský soud tedy v daném rámci postupoval správně, pokud po celou dobu řízení jednal jako s žalovaným s Magistrátem města Brna a pokud také jemu vrátil věc k dalšímu řízení. Na tomto místě je však třeba upozornit, že ve věci dávek pomoci v hmotné nouzi došlo zákonem č. 366/2011 Sb. k přechodu kompetencí mezi správními orgány. Novelou ustanovení § 61 zákona č. 111/2006 Sb. bylo rozhodování o těchto dávkách s účinností od 1. 1. 2012 svěřeno Úřadům práce a rozhodování o odvolání novelou ustanovení § 77 tohoto zákona Ministerstvu práce a sociálních věcí. Tato skutečnost způsobila i změnu v osobě žalovaného v průběhu řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nespatřuje pochybení ani v tom, že za dané procesní situace rozhodl krajský soud bez nařízení jednání. Krajský soud může o podané žalobě rozhodnout bez jednání buď v případě, že takovýto postup sami účastníci navrhli nebo s ním souhlasí (§ 51 s. ř. s.), nebo též tehdy, aplikuje-li soud ve věci ustanovení § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s. Posléze uvedený postup použil krajský soud právě v projednávané věci, když žalobou napadené správní rozhodnutí dle návrhu zrušil. Pro tento případ však nesouhlas stěžovatele s rozhodnutím soudu bez jednání vyjádřený v jeho podání ze dne 21. 9. 2011 již nebyl relevantní.

Za pravdu je ovšem třeba dát stěžovateli v tom, že i při postupu podle § 76 odst. 1 a 2 s. ř. s. je třeba před rozhodnutím soudu zjistit, jaké náklady úspěšný účastník skutečně vynaložil.

S ohledem na zjištěnou vadu podle § 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc

vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu tak, že nyní přezkoumá rozhodnutí původního žalovaného v mezích uplatněných žalobních bodů a vzhledem k tomu, že nejsou splněny podmínky pro postup podle § 76 odst. 1 s. ř. s., rozhodne ve věci při jednání. V novém rozhodnutí krajský soud rozhodne podle § 110 odst. 3 s. ř. s. též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud závěrem jen pro pořádek připomíná, že i v pokračujícím žalobním řízení bude nyní žalovaným správním orgánem Ministerstvo práce a sociálních věcí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. června 2012

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu